

ליל שבת קודש פרשת משפטים ה'תשס"ז

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ר"פ המדבר ממשא ומתן באמונה ומדין תורה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על תמצית דברי רביז"ל בתורה זו), דע מי שצריך לדון לפני דיינים בדין תורה, זה לו עונש ונקמה שהתורה נוקמת בו, כי באמת כל המשא ומתן הוא תורה, כי למשל, הדין המחליף פרה בחמור הוא תורה, ומכל שכן כשעושים הדבר בעצמו הוא בודאי תורה, (וכמו שמספרין כל זה בשם הבעל שם טוב זכרנו לברכה), ועל כן כשעושים משא ומתן, צריך שיקשר מחשבתו רק בהתורה והדינים המלוכשים שם, ומי שעוקר המשא ומתן מן התורה, ונופל אל המשא ומתן בעצמו, ואינו מקשר מחשבתו אל התורה המלוכש שם, אזי עונשו, שאחר כך הוא צריך לדון בדין תורה, ואזי צריך לחזור ולהביא כל הדברים וכל המחשבות וכל העסקים שהיה לו בשעת המשא ומתן מתחילתו ועד סופו, צריך להביא הכל אל התורה, דהיינו שצריך לחזור ולספר הכל לפני הדיינים, והם פוסקים על זה דין תורה, נמצא שחזר ונעשה מכל דברי המשא ומתן תורה, והוא לו נקמה, שהתורה נוקמת בו על אשר עקר הדינים המלוכשים בהמשא ומתן מן התורה, ונפל אל המשא ומתן בעצמו, כאלו אין שום תורה בהמשא ומתן, על כן עונשו שצריך לבוא לפני דין תורה, ואזי צריך להביא כל דברי המשא ומתן ולעשות מהם תורה, ואזי מראים לו שכל המשא ומתן הוא תורה, כי עכשיו נעשה מהכל דין תורה וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה בכל פרט ופרט שבזה העולם גנוז תורה גבוה מאד, ובכל העסקים ובכל המשא ומתן יש דינים והלכות שצריך כל אדם לקשר עצמו אליהם, ולשמור מאד שכל משאו ומתנו יהיה באמונה ועל פי הלכות התורה, ואז גם כל עסקיו הגשמיים הם בדביקות אל הקדוש ברוך הוא, כי קודשא בריך הוא ואורייתא חד הוא (זוהר אחרי ע"ג), וכל התורה כולה, שמותיו של הקדוש ברוך הוא הם (זוהר יתרו פ"ז), נמצא כשאדם מקושר אל התורה הוא מקושר אל השם יתברך, ולכן בעל עסק ובעל מסחר צריך להיות בקי בהלכות משא ומתן ובהלכות גניבה

וגזילה וכו', כדי שיבין לנהל עסקיו ומסחרו על פי הלכות התורה, ולא ימה מהם כלל, ומגלה רביז"ל, שאם חס ושלום שכח מהלכות התורה בשעת עסקיו, ועבר על איזה דין והלכה, אזי עונשו שקוראין אותו לדין תורה, שיבוא לפני הדיינים ויפרש לפניהם את כל מה שעשה, וזה נקמה שהתורה נוקמת בו, שהרי שכח בשעת עסקיו את התורה, ועכשיו צריך להביא כל מחשבותיו דיבוריו ומעשיו לפני הדיינים, והם מראים לו איך שבכל עניניו יש תורה, כי אם יגיד להם שהיו מחשבותיו דיבוריו ומעשיו באופן זה, יפסקו הדין תורה כפי אותם הענינים, ואם יגיד שהיו מחשבותיו דיבוריו ומעשיו באופן אחרת, יפסקו הדין תורה באופן אחרת, נמצא שהם מגלים לו איך שבכל פרט יש תורה, ועל ידי זה הוא חוזר בתשובה על מה ששכח את התורה ואת השם יתברך בשעת עסקיו, וחוזר ונעשה מן הכל תורת אמת.

ולכן ראוי לכל אדם לדקדק מאד בכל עסקיו ובכל משאו ומתנו, שיהיו כשרים והגונים על פי הלכות התורה, כי לפעמים אדם גוזל וגונב את חברו חס ושלום, ואין חברו יודע כלל, וממילא גם אינו קורא אותו לדין לתורה, נמצא שאינו שב בתשובה על מה שעשה, ואז צריך להתגלגל בעונש הגלגול רחמנא ליצלן לתקן את אשר עיוות, שהוא עונש חמור וכבד מאד כמובא, כי אין שום דבר הפקר בזה העולם, ואם אין אדם מתקן את אשר עיוות נגד חברו בחיים חיותו בעולם הזה, אזי יצטרך להתגלגל עוד הפעם לתקן את חטאו, ומי יודע אם יזכה בגלגול השני לתיקון גמור, ואם לא יקלקל יותר חס ושלום, ואז שוב פעם יצטרך להתגלגל חס ושלום, ולכן אין כדאי אף פעם להתעסק עם אחרים ולהונות אותם, כי יצטרך לשלם על זה מחיר גבוה, רק ידקדק שיהיה כל משאו ומתנו עם הבריות באמונה, וישמור מאד לקיים את כל הלכות ודיני התורה שיש בכל פרט, ואז ישרה ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ויתברך בכל מילי דמיטב בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (שמות כ"א) ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, ואיתא בזוהר הקדוש (משפטים צ"ד.), פתח רבי שמעון ואמר, ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, תרגום, ואלין דיניא דתסדר קדמיהון, אלין אינון סדורין דגלגולא, דינין דנשמתין דאתדנו כל חד וחד לקבל עונשיה, ולכאורה יש להבין, איך קשור הדינים שצריכין לסדר לפניהם, לענין סדורין דגלגולא, שכל אחד ואחד צריך לקבל עונשיה? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי כל אחד צריך למצוא את התורה שיש בכל

המשא ומתן שלו, ולשמור מאד שלא יצא מדינים והלכות התורה, כי אם חס ושלום ישכח את הקדוש ברוך הוא ואת התורה במשא ומתן שלו, יצטרך אחר כך להתגלגל בעונש הגלגול ולתן את אשר עיוות, וביותר אזהרה לדיין שבא לפניו דין תורה, שיפסוק את דין תורה כפי שצריך, ולא יטה לא לימין ולא לשמאל, כי אם הדיין אינו הגון, או מקבל שוחד חס ושלום, אזי כל הקולר תלוי בצווארו, והוא עיקר הגורם לצרות ישראל רחמנא ליצילן, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קל"ט). אם ראית דור שצרות רבות באות עליו, צא ובדוק בדייני ישראל, שכל פורענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל דייני ישראל, ואזי יצטרך לבוא בעונש הגלגול, ולתקן את כל אשר גרם בעיוות המשפט רחמנא ליצילן, ולכן עיקר אזהרת ואלה המשפטים וגו' נאמר לדייני ישראל, וכמובא בבעל הטורים (פסוק א'), "ואלה" נומריקון ו'חייב אדם לחקור הדיין, "המשפטים", נומריקון ה'דיין מ'צוה שיעשה פ'שרה ט'דם י'עשה מ'שפט, "אשר", נומריקון א'ם ש'ניהם ר'וצים, "תשים", נומריקון ת'שמע ש'ניהם י'חד מ'דברים, "לפניהם", נומריקון ל'א פ'ני נ'דיב י'הדר ה'תנכר מ'הם, עיין שם, כי הכל תלוי בדיין שיגלה את התורה שיש בתוך המשא ומתן, ויגרום לבעלי דין לחזור בתשובה על מה ששכחו את הקדוש ברוך הוא ואת התורה בעסקם ובמסחרם, ועל ידי זה יקבלו תיקון גמור לנפשם, והשם יתברך יזכינו לקשר כל מעשינו דיבורינו ומחשבותינו אל התורה הקדושה, ונהיו קשורים ודבוקים בו יתברך תמיד, עדי נזכה לחזור בתשובה שלמה לפניו יתברך, ולהכלל בו יתברך לגמרי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת משפטים ה'תשס"ז

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מהו' בעטלירם, מעשה י"ג דף תס"ו, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל מספר, והלכתי עמהם, ונכנסתי במדינה באיזה עיר, ובאתי, וראיתי שבאים אנשים ואומרים איזה דבר הלצה (שקורין ווערטיל), ואחר כך מתקבצים עליהם עוד איזה בני אדם עד שנעשה איזה קיבוץ, ואומרים איזה דברי הלצות (היינו ווערטליך) והם מחייכים ושוחקים,

והייתי אוזן ושמעתי שהם מדברים ניבול פה, וזה אומר דברי ניבול פה, וזה אומר בדרקות יותר, וזה שוחק וזה יש לו הנאה וכיוצא, אחר כך הלכתי להלן לעיר אחרת, וראיתי ששני בני אדם מריבים זה עם זה מחמת איזה משא ומתן, והלכו אל הבית דין לדין, ופסק להם הבית דין: זה זכאי וזה חייב, ויצאו מן הבית דין, אחר כך חזרו ונתקוטטו זה עם זה, ואמרו שאינם רוצים זה הבית דין, רק הם רוצים בית דין אחר ובחרו להם בית דין אחר, (כי מאחר שהם מרוצים על אותו הבית דין שבחרו להם יכולין לדון לפנייהם) ודנו לפני אותו הבית דין, אחר כך חזרו ונתקוטטו אחד מאלו עם אחר, ובחרו להם בית דין אחר, וכן היו מריבים ומתקוטטים שם, ובחרו להם כמה בתי דינים, עד שכל העיר היתה מלאה מבתי דינים, והסתכלתי, שזה מחמת שאין שם אמת, ועתה זה מטה דין ונושא פנים לזה, ואחר כך חברו נושא פנים לו, כי הם מקבלים שוחד ואין בהם אמת, אחר כך ראיתי שהם מלאים ניאוף ממש, ויש שם ניאוף הרבה עד שנעשה כהיתר אצלם, ואמרתי להם, שבשביל זה נתקלקל אצלם הטעם והריח והמראה, כי זה המלך האכזר השאיר אצלם שלש כתות עבדים הנ"ל, שיהיו הולכים ומקלקלים את המדינה, שהיו הולכים ומדברים ביניהם ניבול פה, והכניסו ניבול פה בתוך המדינה, ועל ידי ניבול פה נתקלקל הטעם, שכל הטעמים הם טעם נבלה, וכן הם הכניסו שוחד במדינה, ועל ידי זה נחשבו העינים ונתקלקל המראה, כי "השחד יעור עיני חכמים", וכן הם הכניסו ניאוף במדינה, ועל ידי זה נתקלקל הריח, (ועיין במקום אחר בדברינו שעל ידי ניאוף נפגם הריח), על כן, תראו לתקן את המדינה משלש עברות אלו, ולחפש אחרי האנשים הנ"ל ולגרשם, ואז כשתתקנו שלשה עברות אלו, לא די שיתתקן הטעם והמראה והריח, כי אם גם הגנני שנאבד יוכל גם כן להמצא, כי כל זה דברי הבעלמיר החרש הקדוש, שאין לו שום שמיעה בזה העולם, ואינו שומע הקולות של בני אדם הצועקים על החסרונות ועל התאוות שלהם, רק כל שמיעתו הוא מן האלקות שיש בכל דבר, כי הוא שומע קולו יתברך הצועק מתוך כל פרט שבזה העולם, ועל כן תיכף ומיד שנכנס לאיזה מדינה ששלט שם המלך האכזר, שהכניס שם עבדיו הפחותים, הכיר תיכף ומיד שהדיבורים שלהם הם ניבול פה רחמנא ליצלקן, כי מחמת שלכם מטונף עם מחשבות זרות והרהורים רעים, על כן המחשבות יוצאים דרך הפה שלהם, וכמו שאומר רביז"ל (ספר המדות אות ניבול פה סי' א') מי שמדבר ניבול פה, בידוע שלכו חושב מחשבות און, וכן כתיב (משלי ב') מפיו דעת ותבונה, מן הפה של אדם יכולים לדעת מה בדעתו ובלבו, ופגם ניבול פה גרם שכל דבר היה לו טעם של נבילה, מדה כנגד מדה.

וכן כל המדינה היה מלא שוחד ועיוות הדין, כי המלך האכזר הכנים בהם תאוות ממון, לקבל שוחד ולעוות את הדין, וזה גורם לעיקר הצרות והיסורין שבדור, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קל"ט.), אם ראית דור שצרות רבות באות עליו, צא ובדוק בדייני ישראל שכל פורענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל דייני ישראל, ומחמת זה היה חשוך להם בעינים, כי על השוחד נאמר (שמות כ"ג) השוחד יעוור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים, ומיד שאדם נכשל באיסור שוחד נחשכים מאוד עיניו, ואי אפשר לו לראות את האור.

וכן הכנים בהם המלך אכזר תאוות ניאוף רחמנא ליצלן, וזה גרם להם שכל דבר היה לו ריח של חלבנה, כי על ידי תאוות ניאוף נפגם הריח (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' א'), ועיקר התקנה שלהם הוא רק על ידי הבעטליר החרש שאין לו שום שמיעה בזה העולם, ושומע רק את קולו יתברך הצועק מכל דבר, והוא עוזר לאנשים לנקות הדיבור שלהם מניבול פה, ולשמור עצמם מאיסור שוחד, ולא לרדוף אחר תאוות ניאוף רחמנא ליצלן, ובזה מחזיר להם המראה טעם וריח, שיאירו עיניהם באור אלקותו יתברך, ויטעמו נועם מתיקות התורה הקדושה, ויריחו ריח אלקותו יתברך מכל דבר, ואז יחיו חיים טובים באמת, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים המלמדים אותנו דרך ה', עדי נזכה לעלות ולהתדבק בו יתברך באמת ובתמים כל ימי חיינו מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת משפטים ה'תשס"ז

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קנ"ב המדבר מן הענפים של הצדיק ומן ההתקרבות אליו, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, כשבא נשמה קדושה לעולם עם הענפים השייכים לה, אזי הקליפה מסכבת אותה, רק נשאר פתח נגד אמונה, שכנגד האמונה, הפתח פתוח, ומחמת פגם הענפים, חס ושלום, משליכין אותם משם,

דהיינו שמשליכין אותם מן האמונה, ואזי אין יכולין ליכנס, דהיינו להתקרב אל שרשם, שהוא הנשמה הנ"ל, כי לפעמים משליכין ומפילין אחד מן האמונה, בעין מה שמצינו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (זהר אחרי דף ע"ב): על ארץ ישראל, על המתים שאינם ראויים לקבר בארץ ישראל, ותבואו ותטמאו את ארצי ונחלתי וכו', והנה סתימת הפתח, דהיינו האמונה, על ידי פגם הענפים, הוא רק לפי שעה, ואחר כך נפתח הפתח כבתחילה, היינו שבעת שצריכין להשליך לחוץ את מי שאין ראוי להתקרב, אזי הקליפה המסככת, שיש בה פתח כנגד אמונה, היא מתגברת ומתקרבת ומתפשטת גם על הפתח, ואזי אין יכול לכנס, ותיכף אחר כך, חוזר הפתח ונפתח כבתחילה, וכשיש, חס ושלום, ריבוי פגמים הרבה, שעל ידי זה יש כח להסיבוב להתפשט על הפתח לבלי להניח ליכנס, אזי מתיראין וחוששין שלא יסתם הפתח לגמרי, חס ושלום, על ידי התגברות הקליפה המסככת, ואזי מעמידין שם בפתח ירא שמים, שהוא בעצמו עומד לשמור שלא יכנסו שם, ואף על פי כן הוא תועלת נגד הקליפה המסככת, שאי אפשר לה להתקרב ולהתפשט על הפתח, מחמת הירא שמים שעומד שם, ועל ידי מסירת נפש, דהיינו שמוסר נפשו בשביל לנסוע ולהתקרב להצדיק, על ידי זה אפשר לדבק עצמו אליו, אך אי אפשר שיאיר אליו חכמה דהיינו המוח בעצמו, והשם יתברך ימהר הגאולה בכלל ובפרט, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה הצדיק נמשל לאילן גדול אשר שורשיו גדילים בארץ, ויש לו ענפים רבים לכל צד, שהם האנשים המקורבים אליו, וכולם יונקים חיותם ממנו, כדרך ענפים שיונקים חיותם מן האילן, וכל המקורב יותר אל האילן, ממשיך חיות יותר, אבל מחמת יקרת וחשיבות האילן שהוא הצדיק, גם הרבה קליפות מסובכות אותו, ורוצין להשליך ולכרות הענפים מן האילן חס ושלום, וצריכין מסירת נפש לישאר מקושר אל האילן, כי אפילו בימות החורף כשהעלין מתייבשין ונופלין מן האילן, כל זמן שהענף מקושר אל האילן, אזי בימות הקיץ יחזור ויצמח, ויוציא עלין ופירות מחדש, מה שאין כן אם כורתין הענף מן האילן, לא נשאר לענף שום חיות, ומתבטל לגמרי, וכן הוא בהתקרבות אל הצדיק, שצריכין להיות מקושר אל הצדיק בכל נימי נפשו, ולמסור נפשו על זה, כי לפעמים מנסין להשליך אחד מן האילן, ולקרר אותו מן התקרבותו אל הצדיק, ואז צריך מסירת נפש לישאר חזק וקיים באמונת חכמים, ולא להפריד עצמו מן האילן חס ושלום, ועליו לדעת, שתמיד נשאר פתח פתוח כנגד האמונה, שאפילו אם אין יכול לראות במו עיניו את גדולת הצדיק, ויש לו קושיות וספיקות עליו, אבל בכח

האמונה, יכול לישאר קיים בהתקשרותו אליו, ואם יהיה חזק באמונתו, אחר כך יחזור לראות את גדולת הצדיק, כי התגברות הקליפות הם רק לפי שעה, כדי להשליך משם מי שאינו ראוי, אבל אחר כך חוזר הפתח ונפתח כבתחילה, ולכן כל זמן שאדם נשאר צמוד ודבוק לאילן, יש לו תקוה טובה לחזור ולצמוח כראוי.

ואומר רביז"ל, שלפעמים מחמת ריבוי פגמים של העפנים, הקליפות מתפשטים מאד על האילן, ורוצים לסתום את הפתח לגמרי, שלא יוכלו להתקרב אל האילן כלל, ואז מתייראין וחוששין שלא יסתם הפתח לגמרי, ושלא יוכלו להתקרב שום אדם אל הצדיק, ואזי מעמידין על הפתח "ירא שמים", שהוא בעצמו עומד לשמור שלא יכנסו שם, והוא תועלת נגד הקליפה, שאי אפשר לה להתקרב ולהתפשט על הפתח מחמת ה"ירא שמים" שעומד שם, אבל הוא גם נסיון גדול מאד לכל הרוצים להתקרב, שהרי "ירא שמים" עומד אצל הפתח, ומונע מליכנס שם, אבל על ידי מסירת נפש ממש, שמוסר נפשו לנסוע ולהתקרב אל הצדיק, על ידי זה אפשר לדבק עצמו אליו, ולהתקרב אליו, ולכאורה הדבר פלא, איך יקרא "ירא שמים" למי שרוצה למנוע אנשים מלהתקרב אל הצדיק?! אבל הרי מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ד' בסופו) שיש "רשע ירא" (א פרומער רשע), שמלביש עצמו בלבוש של ירא שמים, ובאמת הוא רשע גמור, שיונק ממצח הנחש, עיין שם, וזהו ה"ירא שמים" המוזכר כאן העומד אצל הפתח, היינו "רשע ירא" היונק ממצח הנחש, ומתלבש בלבוש של ירא שמים, ומונע אנשים מלהתקרב אל הצדיק האמת, ודורש כל מיני דרשות של דופי, למה אסור להתקרב אל הצדיק וללמוד ספריו הקדושים, ועל ידי שיש לאדם מסירת נפש באמת, והוא מסתכל על תכליתו נצחי, שלא ישאר לו כלום, רק העצות טובות שמקבל מן הצדיק, המעוררים אותו לעבודת השם יתברך, על ידי זה יתגבר על כל המניעות, וישאר דבוק אל האילן הקדוש, וה"רשע ירא" בוודאי יקבל עונשו בזה ובבא לנצח, כי רוצה לרצוח נפש מישראל, ולכרות אותו משורשו, ולכן מדה כנגד מדה, גם הוא יהיה נכרת משורשו רחמנא ליצלן, ויהיה נאבד לנצח, ולכן אשרי מי שאינו מטעה עצמו כלל, ומוסר נפשו להתקרב את הצדיק האמת, ולישאר מקושר אליו, כי יזכה לחיים טובים ונצחיים בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (שמות כ"א) מכה איש ומת מות יומת, ויש לדקדק, למה כתיב מכה איש ומת, ולא כתיב בפשטות "הורג איש", וכן מהו כפל הלשון "מות יומת" (עיין באורה חיים הקדוש שמדקדק בזה), והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל יש לומר בטוב טעם ודעת, שזה

סובב והולך על ה"רשע ירא", שעומד על פתח הצדיק ורוצה למנוע אנשים מלהתקרב אליו, והוא נדמה כהורג נפשות, שרוצה להפריד נשמות ישראל מחיותם, אבל אינו הורג אותם מיד, רק כוונתו להפריד הענפים משורשם, ואז ממילא ימותו, שזהו "מכה איש ומת", שהוא מכה אותם וכורת אותם משורשם, ואז ממילא ימותו רחמנא ליצלן, ועל כן עונשו "מות יומת", היינו בעולם הזה ובעולם הבא, כי קשה המחטאיו יותר מההורגו, כי אם הורגים אדם בגשמיות, הרי נשמתו עדיין דבוקה בו יתברך, אבל אם מחטאים אותו, וכורתים אותו משורשו ומחיותו, שהוא הצדיק האמת, הרי נתקלקל גם נשמתו, ולכן מדה כנגד מדה "מות יומת" בעולם הזה ובעולם הבא רחמנא ליצלן, והשם יתברך ישמור אותנו מכל רע, ונזכה להיות קשורים ודבוקים בצדיקי אמת כל ימינו, עדי נזכה לחזור בתשובה שלימה לפניו יתברך, ולעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

